

U41.051  
0268  
f

维吾尔語  
方言詞彙調查表

غۇيۇغۇرتىلى دەسالىكت لېكسكىلىرىنى  
تەكشۈرۈش دەپتېرى

بېجىن 1956 北京

維語方言調查大綱詞彙目錄

УЙҒУР ТИЛИ ДИАЛЕКТИНИ ТӘКШҮРҮШ  
ПРОГРАММИСИНИҢ ЛЕКСИКА МУН-  
ДЕРИЖИСИ

一. 農業生產:	диханчиликқа айит сөзләр	1
1. 作物	зираәтләр	1
2. 农具	диханчилик сәймәлири	3
3. 农事	диханчилик ишлири	5
4. 农业生产合作社	диханчилик ишләпчиқириш копіратсийиси	12
二. 手工业生產:	қол һүнәрвәнчиликкә айит сөзләр	18
1. 打铁业	төмүрчилик	18
2. 皮靴业	муздаузнилик	20
3. 木作业	йәғәнччилик	22
4. 纺织业	тоқумиччилик	24
5. 缫丝业	тикүчилик	25

(2)

6. 金属表业	Сәятчилик	27
7. 其他	башқилар	29
三、商业:	сода тиҗарәт (сода-сетик)	31
四、畜牧业:	чарвичилиқ	35
1. 牲畜	чарва - мамар	35
2. 牲畜用品	чарвамамлар үчүн иштилидиған нәрсиләр	39
3. 畜产品	чарвичилиқ мәһсулатлири	43
五、饮食类:	йәмәк-ичмәккә айт сөзләр	44
1. 散茶类	Физа	44
2. 烟茶饮料类	тамака, чай, һәм үссүлү	50
3. 果品糖食类	мивә һәм қәндәләтлi	
4. 蔬菜类	көктәт	
5. 佐料及药品类	дарәдарман һәм базидарилар	57
6. 各种味道	түрлүк тәмләр	59
7. 食具	қана-қомучлар	61
六、日常用品类:	истимал буймилриға айт сөзләр	63

1. 布匹、呢絨、綢緞類 рәхләр 63

2. 服装类 кийим — кичәкләр 66

3. 被褥类 орун — көрпә 70

4. 化妆品类 зиннәт бойумлири 71

七、住所及室内用具: тууражайлар вә өй ичисай манлири 74

1. 住 房 олтуурачжай 74

2. 室内用具 өй ичисайманлар 77

八、人文类 етнуграфияйгә айт сөзләр. 83

1. 家族 親屬 уруғ туққанлар 83

2. 职业、身份 түрлүк кәсип вә кәсиптики кишиләр 87

3. 个性、特徵 характер вә алайидиликләр 95

4. 种族、民族 ерк вә милләт 98

九、生理衛生 физалогии вә газилиқишлиригә айт сөзләр 101

1. 人体器官 адәмнің тән әзалери 101

2. 人体动作 тән әзалериниң һәрикетлири 110

3. 分泌物 тән әзалери чиқиридиған суйуқлук мәддиләр. 114

4. 疾病衛生	африқ ва тазилик	122
十. 文教类:	мәдини-марип иширигә айт сөзләр	122
1. 文化、教育	мәдини - марип	131
2. 艺术、文娱	әдибийәт- сәнәт	138
十一. 民俗、宗教类:	мили өрп - адәткә айт сөзләр	138
1. 民族風俗	мили өрп - адәт	142
2. 宗教信仰	дини итиқәт	148
十二. 天文地理类:	жуғрафия ва әстраномийиғә айт сөзләр	148
1. 行星	планетлар	149
2. 气象	метрология	152
3. 地理	жуғрафия	161
4. 季节和时令	пәсил ва вақтлар	163
十三. 动物类:	һайванатлар	163
1. 野兽类	йиртқучлар	166
2. 飞禽类	учарқанатлар	170
3. 昆虫类	қурт қонғузлар	173
4. 水陸类	су һайванлири	

(5)

西、植物类:

өсүмлүктөр

174

1. 樹木类

дөрөхлөр

174

2. 花草类

гүл вә отлар

178

五、礦物类

өлүк төбниәткә айт сөзлөр

183

1. 金属

миталлар

183

2. 非金属

мөдәнләр

184

六、社会政治类

сийаси ижтимаий нәрсиләргә айт сөзләр

186

七、經濟类

ихтисадй сәһидики сөзләр

208

八、交通邮电类

транспорт, почта телеграф иширигә айт сөзләр

216

1. 交通

транспортқа айт сөзләр

216

2. 邮电

почта-телеграфқа айт сөзләр

223

九、軍事类

һәрби ишләргә айт сөзләр

227

1. 兵种

армийә түри

227

2. 武器

қораллар

229

3. 軍事術語

һәрби атамлар

234

4. 軍銜

һәрби унван

239

16)

二、抽象名詞

абстрактт исимлар

242

三、代詞

алмашлар

247

1. 人称代詞

кишилик алмашлири

247

2. 物主代詞

егиллик алмашлири

247

3. 指示代詞

көрсүтүш алмашлири

248

4. 品质代詞

охшутуш алмашлири

249

5. 自身代詞

өзлүк алмашлири

249

6. 询问代詞

сوراق алмашлири

250

7. 确定代詞

бөлгүлөш алмашлири

251

8. 否定代詞

болушсиз алмашлири

252

9. 倾向代詞

гуман алмашлири

253

10. 不定代詞

бөлгүсиз алмашлири

254

四、形容詞

сүпөттөр

255

五、数詞

сан

269

1. 基数詞

түп санлар

269

2. 序数詞

дэрижэ санлар

272

3. 集数詞

ортак санлар

275

(7)

Үлүш вә мөлчәр (чама) санлар	276
кәсир санлар	277
Пейлар	278
Рәвишләр	340
Вахт. рәвишлири	340
орун рәвишлири	343
һаләт рәвишлири	344
дәрижә миқдар рәвишлири	346

附：構詞法. Қошумчә : сөzlәрниң йасилиши һәққидә

4. 倍数詞

5. 分数詞

苗、動詞

英、副詞

1. 时间副詞

2. 处所副詞

3. 果况副詞

4. 比量副詞



1. 农业生产 机械化 机械化 机械化 机械化

1. 作物 品种表

小麦	бұғдай		
大麦	арпа		
小米	терік		
燕麦	сулу		
色石,高粱	қонақ		
色谷	көмүқонақ		
高粱	сүпүртә қонақ		
白高粱	ақ қонақ		
稻	шала		
大米	гүрүч		
豆	маш		
大豆	пурцақ		

谷子	СӨК			
杂粮	Қара ашлик			
多穗小麦	Қылтирик			
早熟包谷	Чилгә қонак			
春麦	Йазлик бұғдай			
冬麦	Күзлик (судей күзгә)			
野燕麦	эпихан			
豌豆	НУКУТ			
红花 (油料作物)	Зараңза			
菜籽	Зәфун			
葫麻	зиғир			
苧麻	Гүңжүт			
大麻	Кәңдир			
向日葵	Эптан ләрәс			

落花生	Хасиң			
蔬 蕪	ИНЭКПИТИ			
棉 花	ПАХТА			
棉 球	КИВЭЗ			
棉 桃	ФОЗА			
棉 籽	ЧИГИТ			
芥 菜	ҚИЧА			
粮 食	АШЛИҚ			
作 物	ЗИРАТ			
2. 农具 ДИХАНЧИЛИҚ САЙМАНЛИРИ				
犁	ҚОШ			
犁	САПАН			
犁	СОҚА			
犁	ЧИШ			

鎌刀	0fak			
木叉	apa			
鋤子	aфamнa			
大車	hapвa			
耙	тамaк			
糖	сөрaм			
長把儿鎌刀	чaлfa			
砍土鏝	кaтмeн			
鉄鍬	гүржeк			
小鉄鍬	бaл кaтмeн			
鋤頭	жoтy			
鋤草器	oтyфyч			
麥草打鋤鍬子	бaфлик			
蒜筴	тaфa			

麻绳	чига			
大麻枝	қап			
抬把子	зәмбіл			
工具	сайман(әсвап)			
筐子	сөвәт			
石滚	тулук			
粗筛子	өткәмә			
细筛子	фәлбир			
萝	әгләк			
木桶	софа			
麦坊中间轴子	момә			
礼花机	чифрик			
	түртә			

3. 农事 杜汗чиликшири

田地	ЕТИЗ			
播种	ТЕРИЛУУ			
撒播	ЧАЧМАК			
犁地	КОШКА ЧИКИШ			
畦、垄	ЧӨНӨК			
控畦	ЧӨНӨК ТАРТМАК			
种	ТЕРИМАК			
施肥	ОГУТЛАШ			
施肥	КИРГҮКҮШ			
犁地	ЫАР ҺАЙДАШ			
种子	УРУК			
行种	ТАПКА СЕЛИШ (КУРЛАП ТИРИШ)			
耙地	ТИРНИЛАШ			
(播种前) 灌溉	ОСА ҚИЛМАК			

膠种、嫩莖	отакчилик			
侧草	СТАШ			
潮濕	НӘМ			
浸濕	НӘМДИМӘК			
水	СУ			
水滴	ЕРИК			
水渠	ӨСТӘҢ			
死水	ТОХТАМ СУ			
塘坝水	КҮЛ СҮЙИ			
水闸、坎口	ТУҒАН			
掘	ҚЕЗИШ			
(使)松	ЙУМШУТУШ			
田埂	ҚИР			
麦苗	МАЙСА			

輪歇地	ахтама			
荒地	ақйәр			
积肥	ОҒУТ ТОПЛАШ			
水碾	НО (НОР)			
颗粒	ДОН			
抽穗	Данлаш			
麥子抽穗期澆的水	Дан сүйи			
收成	ҺОСУЛ			
拔稈	ҚОМУРУШ			
拔	ЖУЛУШ			
收割(名)	ОМа			
收割(动)	ОРУШ			
刈、打	СОҚМАК			
麥草	САМАН			



麥 桿	Мәнгән			
糶 草	Пахал			
肥 料	ОҒУТ			
麥 坊	ХАМАН			
篩	ТАСҚАШ			
麥 園	ЧӘШ			
周麥子	ЧӘШЛМӘК			
水 磨	ТҮГМӘН			
淘洗麥子	ҮГҮТ ӘТМӘК			
磨 面	ҮНТӘРТМӘК			
麥 碾 地	ЕНИЭ			
地 窖	ГӘМӘ			
儲草房 (或地)	САМАНЛИК			
打 場	ХАМАН ТИЛИШ			